

Elisiv Bakketeig
NOVA
Postboks 3223 Elisenberg.
0208 Oslo
E-mail : elisiv.bakketeig@nova.no

Oslo, 26.september 2012

Institutt for kriminologi og retts sosiologi
Det juridiske fakultet
Postboks 6706 St.Olavs plass
0130 Oslo

Tilsynssensors rapport for Institutt for kriminologi og retts sosiologi for høstsemesteret 2011

Bakgrunnsinformasjon

Hvilke emner rapporten omfatter

Rapporten omfatter vurdering av sensur for høstsemesteret 2011 og følger malen for tilsynssensors årsrapport så langt den passer i forhold til instituttets mandat for tilsynsoppdraget. Emnene som er vurdert er KRIM 2920/4920 Økologisk-global kriminologi og KRIM 4001/RSOS 4001 Sentrale teoretiske perspektiver høst 2011. Sensuren er vurdert på tvers av karakterene. Grunlaget for vurderingene er totalt 36 oppgaver, hvor alle er hjemmeksamener.

Tilsynssensors funksjonsperiode

Undertegnede tiltrådte som tilsynssensor med virkning fra vårsemesteret 2011 slik at dette er tredje semester med tilsynssensur.

Utforming av arbeidet

Instituttet har ønsket en vurdering av besvarelsene på tvers av kommisjonene og på tvers av karakterene. Det har denne gangen ikke latt seg gjøre å sammenlikne vurderingene i karakternivå mellom kommisjonene fordi det ut fra karakterutskriftene tilsynssensor mottok fra instituttets side ikke var spesifisert hvilken kommisjon som hadde vurdert de ulike

besvarelsene. Jeg har derfor kun vurdert om det er godt samsvar i karaktergivningen på tvers og på langs av karakterene. Samtidig har jeg sannsynligvis fått én karakter pr. kommisjon, slik det erfaringsmessig er gjort tidligere. Derfor vil en sammenlikning mellom karakterene også fange opp eventuelle forskjeller mellom kommisjonene. Jeg vil imidlertid be instituttet om at jeg ved neste tilsyn får lister som angir hvilken kommisjon som har sensurert de ulike besvarelsene.

Jeg har vurdert nivået mellom lavere og høyere studienivå i økologisk-global kriminologi. Her må det imidlertid tas forbehold om at det kun er 3 kandidater som har levert besvarelse på høyere nivå. (Opprinnelig ble det oppgitt 4 kandidater, men én av disse var feilregistrert).

I tillegg har jeg som tidligere gjort en vurdering av utformingen av eksamensoppgavene i de respektive emnene også etter spesielt ønske fra instituttet. Her pågår det en prosess ved instituttet som en oppfølging av tidligere innspill fra tilsynssensor. Jeg gjør imidlertid oppmerksom på at oppgavetekstene som her er vurdert er gitt i forkant av at det er blitt satt særlig fokus på dette ved instituttet. Tilsynet har ikke omfattet bedømmelse av studentenes enkeltprestasjoner.

Prinsipper for utvelgelse av studentenes enkeltprestasjoner i forbindelse med tilsyn med karaktersetting

KRIM 2920/4920 Økologisk-global kriminologi

På KRIM 2920 leverte 32 studenter hjemmeeksamen. Studieveileder har valgt ut et utvalg besvarelser av disse slik at tilsynet har omfattet 11 besvarelser fordelt på to kommisjoner, fordelt med henholdsvis 6 besvarelser i den ene kommisjonen og 5 i den andre. Utvelgelsen av oppgaver omfatter ett eksemplar for hver karakter som er blitt gitt.

På KRIM 4920 leverte i følge studieveileder 4 studenter besvarelser og hvor alle er vurdert av én kommisjon. Alle besvarelser er her omfattet av tilsynet.

KRIM 4001/RSOS4001

På KRIM 4001 leverte 24 studenter hjemmeeksamen. Det var tre kommisjoner og hvor tilsynet har omfattet en gjennomgang av et utvalg besvarelser fra hver kommisjon – totalt 14 besvarelser. Disse har omfattet 5 besvarelser fra to av kommisjonene og 4 fra den siste. I følge studieveileder omfatter oppgavene som inngår i tilsynet alle karakterer som er gitt, pluss en ekstra B og C.

På RSOS4001 leverte totalt 13 studenter hjemmeeksamen og hvor 7 av disse er gjennomgått av tilsynssensor. Det har kun vært en kommisjon. I følge studieveileder har karakterspennet vært lite (mellom A-C) blant besvarelsene totalt sett.

Møter med fagmiljøet og drøftinger med fagmiljøet

Foruten møtet i programrådet 26. september 2011 som jeg rapporterte om i forrige tilsynsrapport, deltok jeg i lærermøtet 22. februar hvor ett av punktene på dagsorden gjaldt utforming av eksamensbesvarelser. Dette var en oppfølging av påpekninger fra undertegnede i de to foregående tilsynsrapportene. I denne sammenheng holdt jeg et innlegg i møtet. I den oppfølgende diskusjonen ble det drøftet både hva som er god formulering av eksamensoppgaver og ulike måter man kan arbeide for å kvalitetssikre utformingen av oppgavene på en bedre måte. Tilsynssensor ble også oppfordret til å være særlig oppmerksom på utviklingen på dette punktet i tilsynene fremover. På grunn av sykdom har jeg ikke deltatt i programrådsmøte i vårsemesteret 2012.

Evaluering av vurderingen av studentprestasjoner og vurderingsordningen

KRIM 2920/4920 Økologisk-global kriminologi

Om emnet, undervisning og eksamen

KRIM 2920 er et grunnemne på bachelornivå som gir 10 studiepoeng. Målsettingen med emnet er at studenten skal tilegne seg kunnskaper om

- Ulike kriminologiske og faglige perspektiv på klima/miljøskade og utnyttning av dyr, med vekt både på legale og lovstridige skader/utnyttning og måter dette kan forstås (Green Criminology).
- To hovedperspektiver er sentrale:
 - o Et menneskesentrert perspektiv der tema er hvordan mennesker rammes av miljøskader og klimakrise.
 - o Et globalt-økologisk perspektiv der natur og dyr tillegges en selvstendig verdi og der skade mot menneske, samfunn, natur og dyr ses i sammenheng – i et økologisk nettverk

Det kreves ingen forkunnskaper utover generell studiekompetanse.

Undervisningen har omfattet 8 dobbelttimer med forelesninger. Disse har omfattet en dobbelttime om perspektiver og begreper i økologisk-globalt kriminologi, herunder diskusjon av kriminalitetsbegrepet, perspektiver på miljøretten, internasjonal forskning om økologisk kriminalitet og spesiesisme, kunnskap om- og trusler mot biologisk mangfold: refleksjoner omkring naturmangfoldloven av 2009 som redskap for å beskytte biologisk mangfold – svakhet og styrke, legalstrategier og motmaktstrategier i kampen for økologisk rettferdighet, dyrevelferdsloven: beskyttelse eller undertrykking av dyr, det menneskeskapte økologiske hierarki. Avslutningsvis ble det holdt en dobbelttime med eksempler fra forskning innen økologisk-global kriminologi.

Eksamensformen omfatter 5 dagers hjemmeeksamen, som innebærer en besvarelse på maks 2400 ord (tilsvarer cirka 6 sider). Alle hjelpemidler har vært tillatt brukt såfremt reglene for kildehenvisninger er oppfylt.

Eksamensoppgavene

Høsten 2011 fikk studentene i 2920 følgende oppgavetekster til hjemmeeksamen:

Studentene i 2920:

Redegjør for hva forfattere i økologisk-global kriminologi (green criminology) mener med spesiesisme, og gi eksempler fra pensum på måter dyr misbrukes og mishandles.

Studentene i 4920:

Hva menes med begrepene environmental justice, ecological justice, species justice? I hvilke sammenhenger og hvordan anvendes disse begrepene av forfattere i økologisk-global kriminologi (green criminology)?

Begge oppgavetekstene tar utgangspunkt i sentrale begreper innenfor emnet. Det er positivt at oppgaveteksten som er gitt på bachelornivå viser eksplisitt til at det er *forfatteres* bruk av spesiesismebegrepet det skal redegjøres for. Denne presiseringen er mindre nødvendig på masternivå fordi studentene da vil vite at det er teoretikernes bruk av begrepene som skal fremstilles. Oppgaven som er gitt på masternivå er mer krevende fordi den ber om

redegjørelse for flere begreper og kontekstuell forståelse. Etter mitt skjønn er dette gode oppgavetekster som gir kandidatene mulighet til å bruke mange pensumbidrag. Tilsynsensuren har også vist at oppgavene har skilt godt mellom kandidatene.

Vurdering av hjemmeeksamen KRIM 2920 og KRIM 4920

På KRIM 2920 har jeg vurdert 12 besvarelser, sensurert av to kommisjoner. Her inngår 2 A-besvarelser, 3 B-besvarelser, 2 C-besvarelser, 1 D-besvarelse, 2 E-besvarelser og 1 F-besvarelse. Den siste besvarelsen mangler kandidatnummer og jeg vet derfor ikke hvilken karakter som ble gitt på denne besvarelsen. Gjennomlesning av besvarelsen tyder på at det kan være en stryk. I tillegg var en av oppgavene feil registrert under 4920 og var en besvarelse på bachelornivå, altså 2920. Jeg har derfor inkludert også denne i vurderingen.

På KRIM 4920 var det kun 3 besvarelser, en A, en B og en D sensurert av én kommisjon. Her har jeg foruten å vurdere samsvaret mellom karakterene som er gitt, også sett hen til forskjeller i vurderinger av oppgavene på henholdsvis bachelor og masternivå.

Totalt sett opplever jeg både på bachelor- og masternivå at det er godt samsvar i nivået mellom de ulike karakterene som er gitt og jeg er også i stor grad enig i den karakteren som er gitt i forhold til nivået på besvarelsene. Dette kan tilsi at det er godt samsvar mellom kommisjonene som har vurdert besvarelsene. Ser en alle bachelor-oppgavene under ett er det stor spredning i karakterene der hele skalaen er brukt. Samtidig har gjennomgangen av besvarelsen vist at oppgaven som ble gitt har bidratt til å skille godt mellom gode og mindre gode kandidater. Oppgaveteknisk ser det også stort sett bra ut så langt jeg kan se og de fleste kandidatene har forholdt seg til oppgaveteksten i besvarelsen. De som ikke har gjort det, ville antakelig ikke har gjort det uansett. Gjennomgangen av besvarelsene på masternivå viser også at det ved sensuren er tatt høyde for forskjellene i studentenes nivå (bachelor/master) i vurderingen av oppgavene.

Det som er mest påfallende etter mitt skjønn er det store antallet kandidater som ikke har møtt til eksamen på bachelor nivå. Hvorfor har bare halvparten av de 64 oppmeldte møtt til eksamen? Har dette en organisatorisk forklaring? Hvis ikke bør faglærere prøve å finne ut hva som er årsaken til det store frafallet.

Råd til undervisningen

Gjennomgangen jeg har gjort tilsier at undervisningsopplegget ser ut til å fungere godt så langt jeg kan bedømme det ut fra eksamensoppgavene. Jeg tenker at noe som er spesielt med dette emnet er at enkelte studenter kan ha en særlig interesse for faget og der noen for eksempel kan være dyrevernforkjempere eller miljøaktivister. I seg selv er dette selvsagt svært positivt. Samtidig viser besvarelsene at noen blir mer opptatt av dette og ”skjærer ut” enn å huske at dette handler om å bruke et akademisk håndverk hvor de skal bruke pensum til å besvare oppgavens ordlyd. Men dette har ikke vært noe uttalt problem og stort sett ser det etter mitt skjønn bra ut og de fleste prøver å gjøre nettopp det. Med noen unntak er også skriveferdighetene til disse kandidatene ganske bra.

KRIM 4001 Sentrale teoretiske perspektiver i kriminologien

Om emnet, undervisning og eksamen

Krim 4001 er et emne på masternivå som gir 20 studiepoeng. Emnet gir innføring og fordypning i sentrale perspektiver innen kriminologisk forskning; både grunnlagsproblemer, substansiell teori og sammenhengen mellom dem. Hensikten med emnet er å lære studentene hvordan de kan tenke, bruke og arbeide med teori. Dette gjelder både generelt for å forstå teoretiske perspektiver på kriminalitet og kontroll og mer spesifikt i forhold til empirisk forskning.

Hjemmeeksamen strekker seg over 7 dager og hvor studentene skal skrive en oppgave på maks 4000 ord som tilsvarer cirka 10 sider.

Studentene har hatt 13 dobbelttimer med forelesninger. Disse har omfattet Bourdieu, kulturperspektiver i kriminologien, klasseperspektiver i kriminologien, globale og postkoloniale perspektiver, kjønnsperspektiver i kriminologien, risikotenkning i kriminologien, konstruktivistiske perspektiver på relasjonen mellom system og klient, diagnoser og identiteter, samt en oppsummerende dobbelttime. Studentene har levert 3 skriveoppgaver underveis.

Eksamensoppgavene

Til eksamen fikk studentene velge mellom to oppgaver:

1: Sett konstruksjon av identiteter i sammenheng med produksjon av avvik

2: Velg en lovbruddskategori og diskuter betydningen av kjønn, klasse og eventuelt andre ulikhetsskapende dimensjoner for forståelse av dette lovbruddet.

Begge eksamensoppgavene er etter mitt skjønn godt dekket opp av de temaene som har vært gjenstand for undervisning. Den første oppgaven fremstår umiddelbart som mer krevende enn den siste og noen flere har da også valgt å besvare oppgave 2 (8) mot 6 som har besvart oppgave 1. Til gjengjeld finner en de beste besvarelsene blant de som har besvart oppgave 1.

Gjennomlesning av besvarelsene viser at ingen av oppgavene har gitt grunnlag for misforståelser blant studentene. Noen av de svakeste studentene skriver på siden av oppgaveteksten, men dette skyldes etter mitt skjønn studentene selv og ikke ordlyden i oppgavetekstene. Slik sett har ordlyden i oppgavetekstene fungert godt.

Vurdering av besvarelsene og råd til undervisningen

På KRIM 4001 har jeg vurdert 2 A-besvarelser, 5 B-besvarelser, 4 C-besvarelser, 2 D-besvarelser og 1 E-besvarelse. Det er ikke systematiske skjevheter i vurderingen av besvarelsene i forhold til karakterene som er gitt og jeg har i stor grad vært enig i karakterfastsettelsen.

Emnet teoretiske perspektiver i kriminologien på masternivå er krevende. Samtidig viser gjennomgangen av besvarelsene at kandidaten i stor grad har klart å tilegne seg store deler av pensum. Av opplysningene om undervisningen fremgår det at studentene har levert tre oppgaver i løpet av forelesningsrekken. Umiddelbart tenker jeg at dette har gitt gode resultater og har vært en hjelp for studentene. Mange klarer å se teoretikerne og teoriene i forhold til hverandre, noe mange kanskje ellers ville hatt problemer med. Det kan også ha bidratt til å unngå mer stryk og mer av de aller svakeste karakterene. Jeg finner ikke systematiske skjevheter i karaktergivningene mellom de ulike karakterene som er gitt. Hvis jeg overhode kan peke på noe er det der noen studenter har bommet når de har brukt Kriminalstatistikken for å begrunne valg av lovbruddstype i oppgave 2. Dette overrasker meg litt fordi bruk av Kriminalstatistikken er noe som blir terpet ganske grundig på lavere trinn. Men ellers ser det ut som undervisningen har fungert godt.

Rettsosiologi – RSOS4001

Om emnet, undervisning og eksamen

RSOS4001 gir 20 studiepoeng. Studentene skal tilegne seg kunnskap om sentrale eldre og moderne klassikere i faget, samt få en innføring i internasjonale/nordiske perspektiver i rettsosiologi. Dessuten legges det vekt på sentrale debatter der fagets kjerne drøftes hvor blant annet rettsosiologiens plass mellom jus og sosiologi fremheves. I tillegg skal studentene tilegne seg kunnskaper om en del konkrete emner som kjønn og rett, kommunikasjon og rett, makt og rett og verdier og rett, samt globalisering og rett. Det vektlegges at studentene skal lære seg å se sammenhenger mellom de ulike emnene. Studentene skal også fordype seg i en monografi eller artikkelsamling.

Undervisningen har omfattet 12 dobbeltimer med undervisning om rettsosiologiens klassikere/teoretikere (6 timer), retten i det funksjonsdelte samfunn, verdier og rett, forholdet mellom sosiologi og jus, rettsosiologiens stilling – Retfærdsdebatten, kommunikasjon og rett, globalisering og rett, makt og rett, kjønn, makt og rett og avslutning. Undervisningen ser altså ut til å dekke godt opp om målene for hva studentene skal tilegne seg.

Eksamensoppgavene

Studentene fikk to oppgaver å velge mellom.

- 1) Drøft rettens internasjonalisering i forhold til kvinners situasjon
- 2) Forholdet mellom sosiologi og jus danner et sentralt faglig spørsmål for rettsosiologien. Bruk pensum til å drøfte.

Begge oppgavene er dekket av undervisningen og befinner seg i fagets kjerne. Begge oppgavene er godt utformet ved at de inviterer studentene til drøftelser og der kanskje særlig oppgave 1 gir studentene frihet til å velge hva de vil legge vekt på i drøftelsen sin. Oppgave nr. 2 – fremstår umiddelbart som lett og vanskelig på samme tid. På sett og vis handler det om å referere en debatt på en systematisk måte. Samtidig handler det om å identifisere og fremstille de sentrale poengene og å få tak i kjernen i debatten ved bruk av pensum. Dette kan også gjøre det utfordrende å besvare oppgaven på en måte som skiller seg ut. Gjennomgangen av besvarelsene viser at oppgavens ordlyd har fungert godt for begge oppgaver.

Vurdering av besvarelsene og råd til undervisningen

I RSOS 4001 har jeg gjennomgått 7 besvarelser av de 13 studentene som totalt leverte. Av disse har 4 besvart oppgave 2 og 3 har besvart oppgave 1. Jeg er også her i stor grad enig med karaktersetningen. De som har fått C ligger etter mitt skjønn i grenselandet mot D.

De beste besvarelsene finner vi blant de som har besvart oppgave 2 om forholdet mellom sosiologi og juss og disse besvarelsene er svært gode. Kandidatene viser god oversikt over pensum, og god oppgaveteknisk fremstilling. De svakere besvarelsene bommer for eksempel ved å forsøke å ta debatten om forholdet mellom sosiologi og juss på egen hånd, og skjønner ikke at de skal bruke pensum. Dette er en klassisk feil på lavere studienivå, men var ikke noe utbredt feil blant besvarelsene.

Et spørsmål jeg vil be instituttet vurdere er om hvordan instituttet håndterer det at pensumet er av noe eldre dato og hvilke konsekvenser det har på jussområdet. Dette kan jo bli en utfordring for eksempel der rettstilstanden endrer seg. Grunnen til at jeg påpeker dette er at i en av besvarelsene argumenterte kandidaten for at CEDAW burde omfattes av fortrinnsregelen i menneskerettsloven. Dette stusset jeg over fordi CEDAW pr. i dag er omfattet av fortrinnsregelen. Tilsynet har ikke vist at dette er noe omfattende problem, men jeg vil likevel reise problemstillingen siden den kom opp i forhold til en av besvarelsene.

Med vennlig hilsen

Elisiv Bakketeig

(tilsynssensor)

